

Finansdepartementet

Borgholms kommuns remissvar på promemorian "En utvecklad organisation för lokal statlig service – delredovisning avseende lämpliga platser"

Borgholms kommun vill lämna följande synpunkter på promemorian En utvecklad organisation för lokal statlig service – delredovisning avseende lämpliga platser.

Utredningen hanterar i första hand Försäkringskassan, Skatteverket och Pensionsmyndigheten. Arbetsförmedlingen berörs endast översiktligt.

Först och främst vill Borgholms kommun lyfta att frågan om lokalt närvarande statlig service är av yttersta vikt för vår kommun. Kommunledningen har därför under senare år gjort ett antal propåer till statsmakterna om behovet av mer statlig närvaro i kommunen. I nuläget har staten inte någon närvaro alls i Borgholm. Borgholm har Sveriges äldsta befolkning och en mycket hög andel små företag, ofta egenföretagare. Detta gör det ohållbart att inte ha någon statlig närvaro. Regeringens förslag om att utöka närvaron på åtta platser (varav tre i storstadsregionerna) är enligt vår syn inte tillräcklig utan måste göras bredare och den lokala närvaron måste beakta de lokala förutsättningarna.

För våra företag på landsbygden är den statliga servicen ofta nödvändig och inte minst i vår kommun som är den mest företagstätta i länet. Dessutom har det varit en farlig utveckling för sammanhållningen i vårt samhälle när staten dragit sig tillbaka från delar av landet. Detta har vi under många år fått erfara eftersom flera statliga myndigheter lämnat Borgholm och Öland. Först försvann Försäkringskassan med cirka 20 arbetstillfällen, sedan lämnade Skatteverket med drygt 20 medarbetare och 2011 stängdes även servicekontoret i Borgholm. Där försvann de sista statliga jobben i kommunen förutom någon enstaka arbetsförmedlare vid enstaka tillfällen.

Förutom att vi är en avlång kommun med långa avstånd till Kalmar (upp till 10 mil) så har vi en mångdubbling av befolkningen under sommarhalvåret. Under sommaren ökar befolkningen från 10 900 till ca 250 000. Vi tillhör också de kommuner i landet som har äldst population (den äldsta enligt senaste mätningen), vilket innebär att många av våra invånare har svårt att ta sig till närmaste statlig service, både fysiskt och digitalt.

De speciella arbetsmarknadsförhållandena i vår kommun förhandleder att Försäkringskassan bör ha en lokal närvaro. Borgholms kommun har många småföretagare och många säsongsanställda. Detta är en effekt och en förutsättning för den attraktiva besöksnäringen, men leder också till många kortsiktiga och osäkra sysselsättningar. Lantbruket är en annan stor näring i kommunen som har många små- och egenföretagare och säsongsarbetskraft. Många av de säsongsanställda har inte samma förutsättningar att kunna ta till sig den digitala informationen hos myndigheter då de ofta har andra språkliga bakgrunder än den svenska. En personlig kontakt med någon som har kännedom om de lokala förhållandena med är viktigt för dessa enskilda.

En liknande argumentation kan anföras för lokal närvaro för Arbetsförmedlingen. Det är svårt att tänka sig att småföretagare känner stöd för att anställa till exempel personer med språksvårigheter eller personer som ligger långt från arbetsmarknaden utan att ha en kontakt med kännedom om de lokala förutsättningarna. Motsvarande gäller för arbetssökande med särskilda behov (språk eller annat) som kan behöva hjälp att hitta kombinerade anställningar eller andra lösningar för att hitta en försörjning hela året. Bedömningen är därför att en arbetsförmedling utan lokal kännedom om företag och förutsättningar som till exempel säsongsvariationer inte har särskilt hög relevans för kommunen.

För den äldre befolkningen är det fortfarande viktigt att ärenden kan hanteras utan att man har tillgång till dator eller annan digital kommunikation. Även om många upp i höga åldrar blir alltmer digitala finns fortfarande många som inte äger en smartphone, än mindre en dator. Dessutom är det många av dessa som saknar digital kompetens för att hantera myndighetsärenden på exempelvis biblioteken. Om det inte finns lokal närvaro måste det finnas en god service via telefon där man är positiv till att hantera människor som inte kan hänvisas till information på en hemsida eller ett webbformulär.

För den äldre ålderskategori som dominerar vår och många andra glesbygdskommuner är det främst Skatteverket och Pensionsmyndigheten som är av intresse. Om dessa myndigheter inte finns lokalt måste de kunna hantera icke-digitala medborgare, även vad gäller känsliga personuppgifter. I dagläget går det att kontakta dessa myndigheter med traditionell post och telefon, men servicen blir bättre för de som behöver den mest om den erbjuds på plats. Detta skulle också öppna upp för effektiviseringar centralt när handläggare inte måste hantera samma mängd traditionell post och telefoni. Det är viktigt att sådan service inte kostar mer än motsvarande digital service. Detta utifrån från antagandet att äldre med låg pension är överrepresenterade bland icke-digitala äldre. Utöver de negativa effekter som det skulle få för individen kan det också skapa en aversion mot denna och andra förändringar av rådande struktur.

Sammanfattningsvis vill Borgholms kommun framhålla att en lokal statlig närvaro i kommunen är avgörande för dels vår befolkning som är den äldsta i landet dels vårt näringsliv som består av stor mängd småföretagare som är starkt förknippade med besöksnäringen och lantbrukssektorn.